

Ny Valosoa sy hadihady

Fitondrana Rajoelina

Tsy tambo isaina ny fanitsahana lalampanorenana ataony

Tsy fantatra intsony na tsy fahaizana mitantana na tahotra diso tafahoatra, na fampiharana mi-vilana ny lalàna velona no itantanan'izao fitondrana Rajoelina Andry izao ny Firenena noho ny resaka politika. Ny tena mibaribary dia ny tsy fanajana ny Lalàmpanorenana teo amin'ny fanendrena governora isam-paritra kanefa fifidianan'ny mpifidy vaventy no mifidy ny Lehiben'ny Faritra sy ireo Mpanolontsaim-paritra. Nanambara ny Fitsarana Avo momba ny Lalàmpanorenana (HCC), fa « vonjy maika » (provisoire) ihany izany kanefa dia efa ho tapitra ny fe-po-taona itondran'ireo nampindramina ny fahefana ireo, fa mijanona eo amin'ny toerany ireo governora. Torak'izany koa ny any amin'ireo Kaominina tsy mbola misy Ben'ny Tanàna sy mpanolotsain'ny tanàna miisa roa-plo mahery. Efa mahazatra ny filohan'ny Repoblika Rajoelina ny mibodo fahefana, ka mampitatra izany araka izay tiany toy ny tamin'ny tetezamita. Tsy azo odiana tsy hita ny fifampifangaroana ny fahefana, ka ny fahefana mpanatanteraka indray no mibaiko ny fahefana mpitsara sy ny fahefana mpanao lalàna. Ny tranga tato ho ato misongadina dia ny raharaha Rasomaharo Lôla izay niandoha tamin'ny resaka voalaza, fa fitakiana vola tsy ara-drariny izay nosokajian'ny mpitory azy ho raharaha sivily kanefa namoronana vesatra hafa indray dia ny tsy fandoavany faktorian'ny Jirama mitentina efajato tapitrisa ariary ny taona 2016. Tsy fantatra ny niketrika ny vesatra, angamba, fa misy ny « prescription quadriennale » izay mamaritra, fa rehefa tsy nihetsika tao anatin'ny efatra taona izay mahatsiaro ho tsy nisitraka ny zony ara-bola dia foana ho azy izany. Midika izany fa ireo manampahefana ankehitriny tokoa, no mitondra ka afaka manao izay tiany atao. Tsy lazaina intsony ny fanaovan'ny olom-boatendry tsinontsinona ny olom-boafidy, ka «préfet de police» no manakana, amin'ny alàlan'ny herim-pamoretana, ny solombavambahoaka tsy hanao tatitra amin'ireo vahoaka nifidy azy. Fandikan-dalàna tsotra izao ny fanakanana ny olompirenena na mpanao politika na olon-tsotra na fikambanana tsy haneho hevitra izay midika ho fanitsakitsahana ny demokrasia sy fizarana any amin'ny didy jadona. Niaraha-naheno ny vaovao tany Toamasina, fa ny «préfet de police» no mampiantona didim-pitsarana satria olom-boatendry izy, ka tsy fahefany na zony ny ma-

nome baiko ny fitsarana. Satria ny mpitondra ankehitriny no nanendry azy dia mihevitra izy fa azony atao ny manao izay tiany atao, ka tsy maintsy milefitra amin'izay fanapaha-keviny ny sehatra rehetra ao anatin'ny tanàna ananany fahefana. Mihevitra ihany koa ity manam-pahefana ity fa ao anatin'ny antokon'ny mpitondra izy, ka afaka mampiasa izany loko politika izany na dia amin'ny maha mpiasam-panjakana azy aza. Midika izany fa ireo manam-pahefana isan'am-baratongany eo amin'ny sehatry ny asam-panjakana dia mihevitra, fa rehefa manohana ny fitondrana izy dia afaka mitsabaka amin'ny raharaha any amin'ny sehatra tsy azony idirana. Efa mahazatra ny fandikan'ny herim-pamoretana ny lalàna momba ny «franchise universitaire» ka idirany amin-kery any anatin'ny faritry ny Anjerimanontolo ary isamborany mpianatra mitaky ny zony tsy nositrahany nandritra ny volana maro. Mitaky ny fanaovana fanadihadiana momba ny fitifirana vahoaka tany Ikongo ny solombavambahoaka voafidy tany an-toerana. Araka ny kabary nataon'ity solombavambahoaka ity dia tena manelin gelina ny mpitondra izy, ka nisy fivoriana ny tandapa teto an-drenivohitra, ny sabotsy lasa teo, ka nisongadina tamin'izany ny tetika hoentina manao velampandrika hamonoana azy ho faty. Tsy misy miafina amin'ny olompirenena mpanaraka ny fiainam-pirenena, indrindra eo amin'ny sehatra politika, fa manampatra fahefana sy tsy mitsahatra ny manitsakitsaka ny lalàna velona eto amin'ny Firenena izao fitondrana izao. Hiatrika fifidianana ny Malagasy amin'ity taona ity, ka mba hahalany izay kandida mendrika sy tiana ho tonga eo amin'ny fitondrana dia ireo lalàna tsara indrindra dia ny fandrafetana ny Lalàm-pifidianana hanampenana ireo hirika rehetra hangalarana, hanamarinana ny lisitry ny mpifidy sy hame-trahana mpikambana ao amin'ny Fitsarana Avo momba ny Lalàmpanorenana sy ny Vaomieram-pirenena Mahaleotena Miandraikitra ny Fifidianana, ho avy amin'ny hery velona rehetra misy eto amin'ny Firenena. Adidy tsy maintsy tanterahin'ny Raiamandreny ara-panahy sy ireo Olobe ny mandresy lahatra ny mpifidy tsy an-kanavaka, hahay hanavaka ny vary sy ny tsiparifary, ka tsy ho voavidy amin'ny zavatra mandalo sy manodoka fa hibanjina lavitra.

Andy Tsiavalona

Andriandrainarivo Josephin

Tokony hifampierana amin'ny rehetra ny hankalazana ny taom-baovao Malagasy

Tsy maintsy teny ifampierana avy amin'ny solontenan'ny foko rehetra eto Madagasikara no tanterahina, mba hahatonga ny fankalazana ny taom-baovao Malagasy iraisan'ny rehetra, hoy Andriamatoa Andriandrainarivo Josephin filoha nasionalin'ny Antm : fikam-banan'ny mpitsabo nentim-paharazana eto Madagasikara. Nanohy fanazavana ity filoha nasionalin'ny vovonan'ny mpitsabo nentim-paharazana eto Madagasi- kara ity, fa efa nisy rakitra ara-tantara momban'ny taom-baovao Malagasy ny 1908-1909 tao amin'ny Akademia Malagasy, izay namafy fa isaky ny volana Bitaka (Septambra) na lohataona no misokatra ny taom-baovao Malagasy ary efa nanatanteraka fivoriana tetsy amin'ny « Arrupe » Faravohitra ny Zanadranavalona Anosimanjaka, notronin'ny solontena avy amin'ny faritra nandinika miaraka ny fomba hanatanterahana ny fanamarihana an'io taom-baovao Malagasy io. Nanamafy Andriamatoa Josephin, fa nosan- tarina teto Imerina ny hetsika fankalazana ny taom-baovao Malagasy ny tsinam-bolana Septambra 2017, ka ny tanànan' Antsirabe sy i Betafo ary i Ambohimanga no nandray izany. Nanohy fanazavana ny filohan'ny Antm, fa i Fianarantsoa no nampiantrano ny hetsika fanamarihana ny taona 2018, ny faritanin'i Toamasina ny taona 2019, taorian'ny fihibohana 2020 dia tanànan'i Mahajanga no nampiantrano ny fankalazana ny taom-baovao ny taona 2021, ny faritanin'Antsiranana ny taona 2022 ary ny faritanin'i Toliara no hanaovana ny fanamarihana amin'ny tsinam-bolana Septambra 2023 ho avy izao. Manoloana ny resaka maro mandeha amin'izao fotoana izao dia nilaza Andriamatoa Josephin, fa tsy fankalazana ny taom-baovao Malagasy ny fetin'ny Santabary (Volana Martsa) sy ny Alahamadike (20 Aprily-23 Aprily), fa taom-baovao ho an'ny foko Merina ary tsy maintsy ifampierana amin'ny be sy ny maro ny fametrahana ny taom-baovao Malagasy, mba hisian'ny firaisankinan'ny mpiray tanindrazana.

Ny filohan'ny ANTM.

Franck Razakambelo

TONOTRAKALO

Ny mpitondra ankehitriny sy ny fampianarana

Tena tsy ampiasany saina ny tontolom-pampianarana, Fa ataony faralahiny amin'ny zavatra rehetra. Izany hoe grevy izany, nofinofy izay hifarana, Vahaolana mba hainy : fitaka sy herisetra !

Mpianatra efa lany vatsy sy tsy manan-trano akory, No indreny fa mijoro sy mitaky izay mba zony. Nefa tokana ny baiko : izay mihetsika sambory. (Donto ve ireo mpitondra, tsisy fo mitempo intsony ?)

Nefa anie tsy volabe ity ilay vatsy fanome, Fa tena kely sady zara raha hoe mahatody volana. Saingy toa vao mainka koa alentiky ny debabe, Ka dia mitohy mitohy hatrany sady tsy mivaha ny olana !

Fampiesonana no betsaka, laingalainga tsy mijanona: "Efa ao anie ny vola fa sonia no sisa andrasana!" Kanjo inona no eo fa toa tsy misy zava-banona. (Asa angamba, mbola vola hotadiavina any am-pasana!)

Ny mpitondra filaminana, efa be manaonao foana: Tovovavy no aboridany, anehoany ny habibiany ! Baiko avy amin'iza ireny, ireo lehibeny ve no moana, No dia tsy ahitana teny , sa izay no fifaliany ?

...Fa dia tsy ampiasana saina ny tontolom-pampianarana. Izay hoe drafy-panarenana dia tsy hita sy tsy tazana. K'aza gaga raha tsy misy izay mba sombim-pivoarana, Noho ireo donto mianakavy tsy ahitana fahombiazana!

IRINA HO TAFITA (25-03-23)

ZAZA RAMANDIMBIARISON

Paska: enga anie hiverina ny fifampitokisan'ny samy Malagasy

Mitondra fanehoan-kevitra momba ny raharaham-pirenena indray ny mpa-nao politika, Praiministra lefitra teo aloha, Zaza Ramandimbiarison amin'izao Herinandro Masin'ny Pas-ka izao:

"Enga anie hiverina ny fifampitokisana ny samy Malagasy ary ny "Paska", hanome fanomezana lehibe ho antsika rehetra dia ny "Fanantenana vaovao". Mandihy fotoana sarotra i Madagasikara. Mahantra tanteraka ny Malagasy maro an'isa. Miaina ao anatin'ny fifandraisana iraisam-pirenena tena mifamatotra isika ankehitriny. Moa ve tsy tokony hanararaotra ny fiovan-javatra izay miseho eo anivon'izao tontolo izao, mba hametrachana fiaraha-miasa vaovao sy fototra vaovao hananganana Madagasikara "manara-penitra", ny Malagasy rehetra

dia manantena fahasam-barana ao anatin'ny filaminana. Fotoana izao hanombohan'ny fanovana amin'ny fomba tsara ny fari-piainan'ny Malagasy. Ny ankamaroan'ny Malagasy dia miandrindra ny fiverenan'ny fihavanana matotra indray, sy hampanjaka ny firahalahiana tanteraka. Ary izany dia tokony hatomboka amin'ny teny ifampierana amin'izao fotoana fikarakarana ny fifidianana izao, ka hanamafy orina ny fifampitokisana indray. Ny eritre-ritry ny maro momba ny "Madagasikara rahampitso" dia Madagasikara mamaly ny filan'ny ankamaroan'ny Malagasy, ny ilaina ankehitriny sy ho avy amin'ny alalan'ny fandrosoana ara-toekarena sy ny fiovana ara-tsosialy; Madagasikara mampihatra fomba fitantanana sy fiasa madio sy mangarahara. Manana fotodrafi-

trasa maharitra sy manara-penitra; "Madagasikara rahampitso" ho an'ny maro dia ho fiaraha-monina azo antoka, mponina nianatra sady salama tsara ary mampihatra foana ny fihavanana sy ny fahamarinana. "Madagasikara rahampitso" dia mandroso ara- toekarena sy manana vola matanjaka. Tsy hanomboka izany vina izany, raha toa ka tsy manomboka amin'ny fanatanterahana ny fifidianana filoham-pirenena madio sy mangarahara manaraka ny dingana sy fepetra nodinihana, sy nifanakalozana ary nankatoavin'ny samy Malagasy tamin'ny alalan'ny fifampiresahana an-kalalahana sy an-kitsirano tsy misy tetika maloto ao ambadika. Raha mandeha tsara izany teny ifampieranana izany dia hiorina indray amin'izay ny fifampitokisana eo amin'ny samy

Malagasy ary ho velona indray ny fanantenana ny amin'ny ho avy. Io fifampitokisana io, izay tena ilaintsika tokoa noho izao toe-javatra misavorovoro misy eo tanindrazana izao, no fototry ny fahombiazan'ny hetsika rehetra ataontsika amin'ny ho avy, ho fanatsarana mahomby ny fiadanana ny Malagasy rehetra. Samia mivavaka fa masina ity tanindrazana iombonana malalan-tsika ity! Ary enga anie ho tanteraka ny voalaza ny hiram-pirentsika hoe: "Tahionao ry Zanahary Ty Nosindrazanay ity, Hia-dana sy ho finaritra, He sambatra tokoa izahay", ary ny fifalian'ny rehetra amin'izao fotoana hatsiarovana ny fitsanganan'i Jesosy Kristy amin'ny maty izao hitondra fanantenana, hery ary fahasambarana ho an'ny rehetra."

Nangonin'Isambilo